

KTÖS

İlköğretim İhtiyaç Analiz Raporu ve
Eğitime Karşılaştırmalı İstatistiksel Bakış

Haziran 2022

KTÖS
ÖĞRETMENLER SENDİKASI

A. İlköğretim İhtiyaç Analiz Raporu

Pazartesi günü öğrencilerimiz karnelerini alıp, yıl boyunca gösterdikleri emek ve çalışma sonrası hak ettikleri bir yaz tatiline çıkmışlardır. Yaz tatilinin öğrenciler için olduğunu, Eğitim Bakanlığı için olmadığını hatırlatırız. Sendika olarak görev ve sorumluluklarımızın bilincinde çalışmaya devam ederken, aynı duyarlılığı Eğitim Bakanlığı yetkililerinden de beklemekteyiz. KTÖS, okullarımızın yeni öğretim yılı öncesi eksikliklerini tespit etmek, kapasitelerini belirlemek ve ihtiyaç analizi yapmak üzere bir araştırma düzenlemiştir. Okullar kapanır kapanmaz bu raporu hem kamuoyu hem de bakanlık yetkilileriyle paylaşarak, Eylül ayında okullarımızın sorunsuz açılması için bugünden çalışmaya başlanması gerektiğinin uyarısını yapıyoruz.

Sonuçlar, kamusal eğitime verilen önemin yeniden gözden geçirilmesinin, eğitime daha fazla bütçe ayrılmasının ve öğrencilerle öğretmenlere daha fazla yatırım yapılmasının elzem olduğunu açıkça göstermektedir.

A.1 Okulların demografik durumu nedir? Bu yönde eğitim programları geliştiriliyor mu?

Kamu okullarına devam eden öğrencilerimizin %40'ı KKTC vatandaşı değildir. Çoğunluğu Türkiye olmak üzere ilkokullarımıza **en az 45 farklı ülkeden** öğrenci devam etmektedir. Bu ülkeler arasında ABD, Afganistan, Almanya, Azerbaycan, Bangladeş, Belarus, Belçika, Bulgaristan, Birleşik Arap Emirlikleri, Filipin, Filistin, Güney Afrika, Hindistan, İngiltere, İran, İspanya, İsveç, Kamerun, Kanada, Kazakistan, Kenya, Kırgızistan, Letonya, Libya, Litvanya, Lübnan, Mısır, Moldova, Nijerya, Norveç, Özbekistan, Pakistan, Romanya, Rusya, Suriye, Suudi Arabistan, Tanzanya, Tayland, Trinidad ve Tobago, Türkiye, Türkmenistan, Ukrayna, Ürdün, Vietnam, Zimbabve var.

Kamu okullarında öğrenim gören ve 44 farklı ülkeden gelen öğrencilerin ana dili Türkçe değildir. Araştırma sonuçlarımıza göre ilköğretime bağlı okulların **yarısı** yabancılara yönelik Türkçe öğretimi programına ihtiyaç duymaktadır. Okulöncesi ve ilkokullar için ivedilikle bu alanda bir eğitim programı geliştirilmeli, yoğunluğa göre belirli okullarda oryantasyon (uyum/alıştırma) sınıfları açılmalı ve alan ile ilgili öğretmen yetiştirilmelidir.

A.2 Okullarda görülen personel eksiklikleri nelerdir?

Ekonomik krizle birlikte nitelikli kamusal eğitimin önemi bir kez daha gün yüzüne çıkmıştır. Geçtiğimiz yıllarda özel okulları tercih eden vatandaşlarımızın birçoğu, kamusal okullara geri dönme eğilimindedir. Devletin görevi daha fazla okul yaparak, vatandaşların nitelikli kamusal eğitim talebine cevap vermektedir. Tespitlerimize göre Alsancak, Dikmen, Gönyeli ve Hamitköy/Kaymaklı bölgesine birer, Girne bölgesine üç olmak üzere ivedi olarak **en az 7 ilkokul** ihtiyacımız vardır.

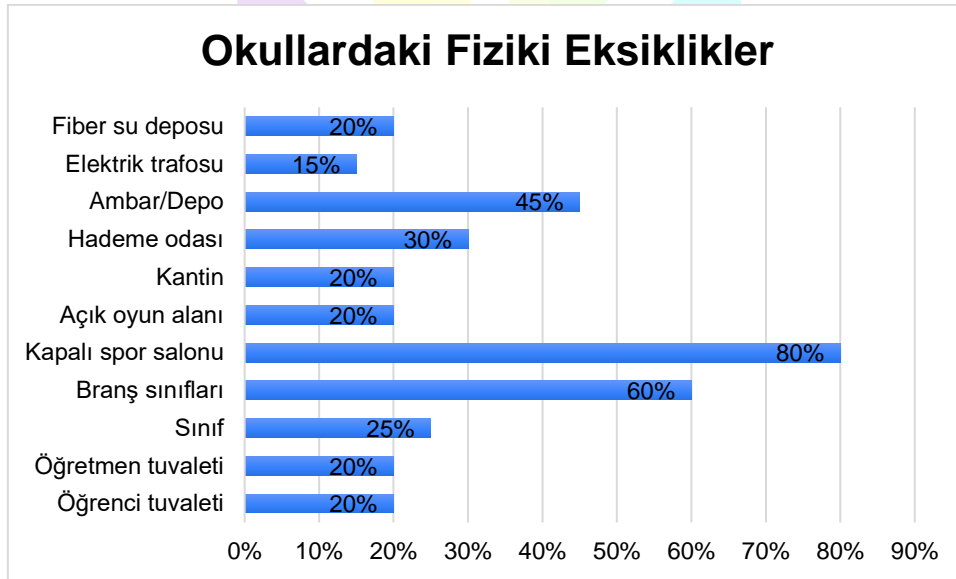
Okullarımızda personel eksikliği de devam etmektedir. Bugün itibarıyla okullarımızda **en az 13 müdür, 15 müdür muavini, 160 öğretmen**, 25 özel eğitim öğretmeni, 20 sekreter ve 30 hademe eksikliği bulunmaktadır.

Çağdaş eğitim uygulamalarında çok önemli yer tutan rehberlik ve psikolojik danışmanlık kadrosu ilkokullarda bulunmamaktadır. İlk etapta en az 80 rehber öğretmen ihtiyacımız vardır. Her 250 öğrenciye bir okul psikoloğu (Psikolojik Danışman ve Rehber Öğretmen) düşecek şekilde bir düzenleme yapılmalıdır. Ayrıca, yasada yeri olan ancak münhali açılmayan öğretmen yardımcısı kadroları için ilk etapta 40 münhal açılmalıdır. Okulöncesi kurumlarda çalışan öğretmen yardımcılarının ücretleri ilgili sınıfın velileri veya Okul Aile Birlikleri tarafından karşılanmaktadır. Bu ücretler de 1200 TL ile 6000 TL arasında değişmektedir.

A.3 Okullarda görülen fiziki eksiklikler nelerdir?

Okullarımızın önemli bir kısmında en temel fiziki ihtiyaçlarda dahi eksiklikler görülmektedir. Okulların **%20'sinde** öğretmen tuvaleti, öğrenci tuvaleti, kantin ve açık oyun alanı eksiklikleri vardır. Çocukların zihinsel, bedensel ve ruhsal gelişimine yardımcı olan müzik, resim, beden eğitimi ve yabancı dil gibi derslerin işleneceği ayrı sınıflar okulların **%60'ında yoktur**.

Kuzey Kıbrıs 'yarı kurak' olarak adlandırılan iklim kuşağı arasında yer alır ve yıllık ortalama hava sıcaklığı 19.0°C'dir, bu iklim şartlarında sağlıklı bir şekilde beden eğitimi ve spor yapabilmek için gölge alana ihtiyaç duyulduğu aşikârken, **okulların %80'inde kapalı spor salonu yoktur**.

Bu eksiklikler yanında **okullarımızın neredeyse tamamı tadilat ve bakıma ihtiyaç duymaktadır**. En acil olarak görülen boyama, dam/tavan/çatı bakımı, izolasyon, su basman tamiri, kapı ve pencere değişimi, su çeşmeleri, elektrik trafoları, depo bakım ve temizliği, okul bahçe duvarları gibi bakım ve onarımlar Eylül ayına kadar süratle tamamlanmalıdır.

A.4 Okul güvenliği ne durumdadır?

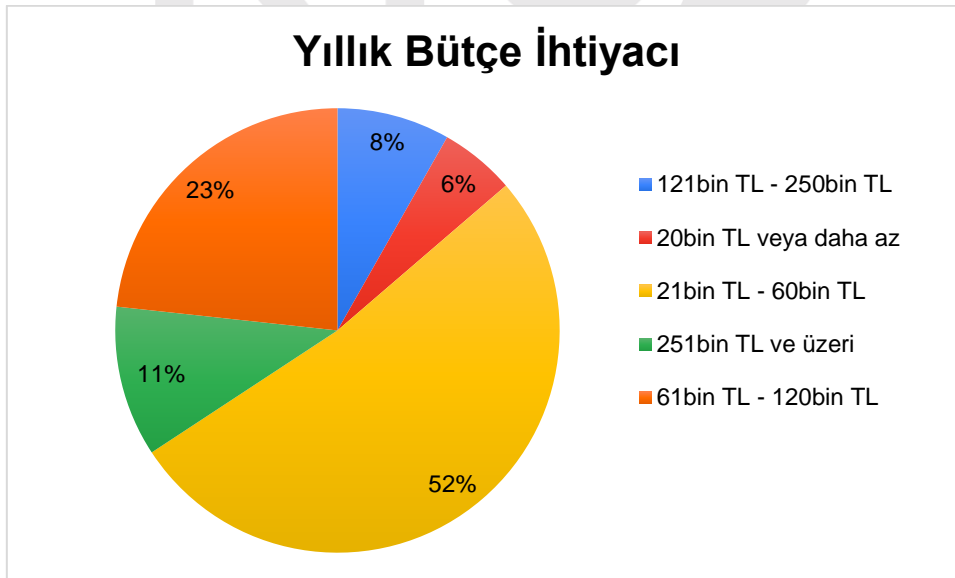
Okullarımızda güvenlik eksiklikleri de görülmektedir. Okulların **%40'ında** güvenlik kamerası, **%65'inde** ise gece bekçisi yoktur. Okullarımızın **yarısından fazlasının** deprem fizibilite raporu bulunmamaktadır.

A.5 Okulların yıllık ne kadar bütçeye ihtiyacı vardır?

2021-2022 akademik yılında ilkokul, ortaokul ve lise seviyesinde 55,298 öğrenci yer almıştır. Bu öğrencilerin 43,387'si kamu okullarında, 11,911'i ise özel okullarda eğitim görmüştür. Yaklaşık 45 bin öğrencinin eğitim aldığı devlet okullarına hükümet tarafından tek bir kuruş bütçe verilmemektedir. Okullarımızın eğitim öğretim faaliyetlerini programlayabilmek, gezi-gözlem ve sportif faaliyetlere katılabilmek, her çocuğun eşit yararlanacağı materyali sağlayabilmek, teknolojik imkânları kullanabilmek, sanat etkinliklerine malzeme sağlamak, internet, temizlik ve okulöncesi sınıflarının öğretmen yardımcısı gibi temel giderlerini karşılayabilmek için okul bütçesine ihtiyaçları vardır.

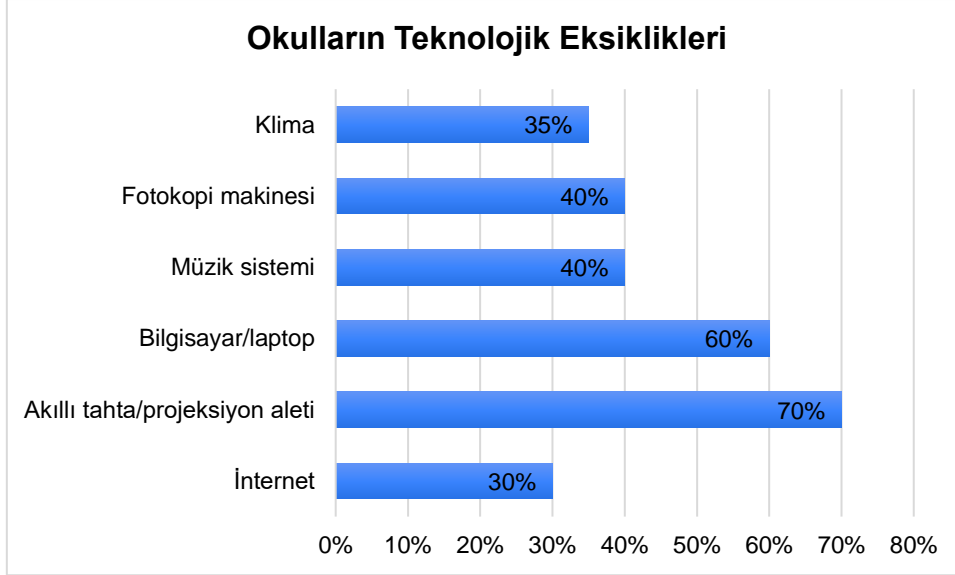
Yaptığımız araştırma bize okulların yirmi bin TL ve iki yüz elli bin TL arasında değişen yıllık giderleri (öğrenci nüfusu, öğretmen sayısı ve okulun alanına göre) olduğunu göstermektedir. Okullarımızın %6'sının 20 bin TL veya daha az, %52'sinin 21 bin – 60 bin TL arası, %23'ünün 61 bin – 120 bin TL arası, %8'inin 121 bin – 250 bin TL arası, %11'inin ise 250 bin TL ve üzeri yıllık bir bütçeye ihtiyaç duymaktadır.

Yıllardır hükümet edenler ve eğitimle ilgili bakanlıklar okullara bütçe ayırmamış, okulların ekonomik giderlerinin karşılanabilmesi konusunda sorumluluktan kaçmış, okul yöneticileri ve okul aile birliklerini bağış toplamaya veya sponsor bulmaya itmişlerdir. Eğitimi yönetenler okulların ihtiyaçlarını karşılamadığı gibi, okulların bu eksiklikler için malzeme veya ücret talebine karşı okul yöneticileri ile öğretmenleri ailelere karşı hedef göstermektedirler. Okullara bütçe ayrılarak, tüm paydaşların (yönetici, öğretmen, veli, uzman, öğrenci, yerel idare) bütçe yapma sürecine katılımını sağlayarak, okul merkezli bütçe anlayışının hayata geçirilmesi gerekmektedir. Sendikamız okullara bütçe ayrılması konusunda sorumluluk alıp yasa taslağı çalışması yapmasına rağmen bugüne kadar hiçbir Eğitim Bakanı bu yasayı hayata geçirmemiştir.

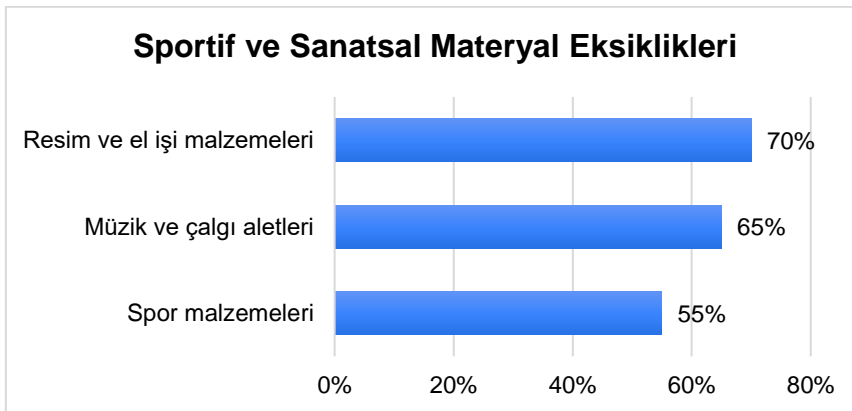
A.6 Okullarda hangi teknolojik ihtiyaçlar eksiktir?

Pandemi süreci tüm dünyadaki eēitim sistemlerinde olduēu gibi bizler de eēitimde teknoloji kullanımının önemini yaēayarak deneyimledik. Dijital teknolojiler hiç olmadıēı kadar hayatımızın bir parçası haline gelirken, eēitim sistemimiz yapısal olarak buna ayak uydurmaktan çok uzakta. Araētırma sonuçlarına göre bugün okullarımızın %60'ında bilgisayar/laptop eksikliēi, %70'inde ise akıllı tahta/projeksiyon aleti eksikliēi görülmektedir. En temel teknolojik ihtiyaç olan internet eriēimini ise okulların %30'unda yoktur.

A.7 Okullar hangi sportif veya sanatsal materyallere ihtiyaç duymaktadır?

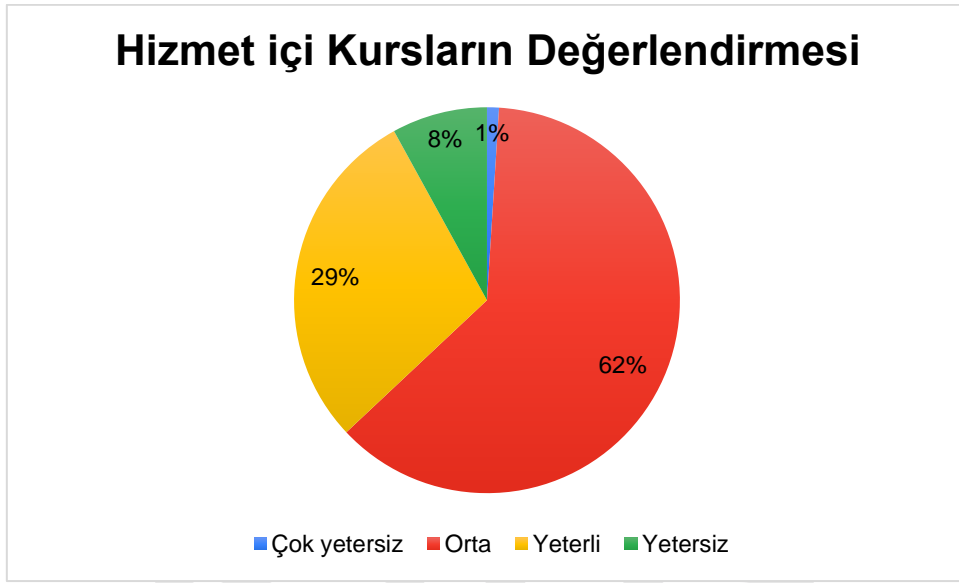
ēretim sürecinde yapılan kültürel, sanatsal ve sportif etkinlikler ērencinin fiziksel geliēimi kadar farklı zekâ alanlarının geliēimini de desteklediēinden, ērenme becerilerini güçlendiren faaliyetlerdir. Bu etkinlikler ērencinin kiēisel geliēimi için gerekli olan uyum, iletiēim, kendini ifade edebilme gibi becerilerin geliēimi için de oldukça önemlidir. Ne yazık ki, okullarımızda bu alanlarda çok ciddi eksiklikler görülmektedir. Araētırmamızın sonuçlarına göre okullarımızın %55'inde spor malzemeleri, %65'inde müzik ve çalgı aletleri, %70'inde ise resim ve el iēi malzemeleri eksikliēi vardır.

A.8 2021-22 öğretim yılında düzenlenen hizmet içi kursları öğretmenler ne kadar faydalı bulmuştur?

Eğitim Bakanlığı'nın öğretmenlere yönelik gerçekleştireceği hizmet içi kursların eğitime olumlu bir katkı getireceği düşüncesindeyiz. Gerçekleştirilecek olan hizmet içi kursların kapsamının sadece öğretmenlerle sınırlı kalmaması, öğretmen adaylarına, öğrencilere ve ailelere yönelik hizmet içi kurs, seminer ve atölye çalışmalarının da planlanmasının eğitim açısından daha anlamlı olacağına inanıyoruz. Hizmet içi kursların geliştirilmesi açısından aşağıdaki önerilerimizin dikkate alınması, eğitim-öğretim faaliyetleri açısından yararlı olacaktır.

Yaptığımız araştırmaya göre öğretmenlerimizin %62'si düzenlenen kursları orta seviyede yeterli bulurken, %8'i yetersiz, %1'i ise çok yetersiz bulmaktadır. Öğretmenlerin %29'u ise hizmet içi kursları yeterli bulmaktadır.

Öğretmenlerimizden gelen talep doğrultusunda ise yeni akademik yılda fen bilimleri ve laboratuvar kursu, teknoloji ve dijital eğitim, çağdaş sınıf yönetimi teknikleri, çok kültürlü eğitim, okulöncesi eğitim, yöneticilere yönelik eğitim, davranış sorunları ve başa çıkma yöntemleri, özel eğitim, temel düzeyde psikolojik danışma ve rehberlik, çevre eğitimi, beden eğitimi ve spor, aile eğitimi, birleştirilmiş sınıf eğitimi, kodlama, yabancı dil, stresle başa çıkabilme ve iletişim becerileri alanlarına öncelik verilmesinin faydalı olacağını düşünüyoruz.

B. Kuzey Kıbrıs'ta Eğitime OECD Verileri ile Karşılaştırmalı İstatistiksel Bakış

“COVID-19 salgını sağlık, ekonomi ve sosyal sektörleri çok fazla etkiledi ve bu alanlardaki bir takım yapısal zayıflıkları su yüzüne çıkardı. Fırsat eşitliği, güçlü ve uyumlu bir demokratik toplum için en önemli bileşendir. Sosyo-ekonomik olarak dezavantajlı sayabileceğimiz çok sayıda kişinin eğitime katılma, iyi performans gösterme, uygun iş bulma veya yaşam boyu öğrenmeyi sürdürme olasılıkları daha düşüktür. Sonuç olarak, değişen ekonomide başarılı olmak için gereken becerileri geliştirmeleri de diğer gruplara göre daha az olasıdır. OECD ülkeleri genel ortalamasına baktığımızda, dezavantajlı bir aileden gelen bir çocuğun ortalama milli gelire ulaşması ancak beş kuşak sonra beklenmektedir.

Education at a Glance 2021 teması, eğitime erişim, katılım ve ilerleme için fırsat eşitliğidir. Bu yayın sınıfta farklılık ve çeşitlilik için eğitime katılım, öğrenme çıktıları ve öğretmen eğitimine odaklanmaktadır. Cinsiyet, sosyo-ekonomik durum, ülke veya coğrafi köken gibi faktörlerin de performansı ve gidişatı etkilediği gösterilmiştir. Ayrıca, okul kapanmaları sırasında süreklilik ve eşitlikçi öğrenmeyi sağlamak adına dünya çapında uygulanan önlemleri de ortaya koyarak, COVID-19 pandemisine ışık tutuyor.

COVID-19'un öğrenme üzerindeki kısa ve uzun vadeli etkileri hala belirsiz olsa da, pandemi bu mevcut öğrenme boşluklarını daha da kötüleştirme riski taşıyor. Dezavantajlı öğrencilerin, pandeminin dayattığı değişikliklere uyum sağlamada daha büyük zorluklarla karşı karşıya olduğunu biliyoruz. Okulların kapanma süreleri, öğrenme çıktılarının daha düşük olduğu ülkelerde daha uzun sürme eğiliminde. Ayrıca, dezavantajlı çocukların uzaktan eğitim için yeterli araçlara, evde ders çalışmak için sessiz bir yere veya ebeveynlerinin veya velilerinin desteğine erişimleri daha az olası olduğu da görülmektedir.

Pandemi sırasında, öğrencilerin ekran yorgunluğu ve adaptasyon stresinden, uzaktan eğitim için yeterli araçlara erişimi olmayanların geride kalma riskine kadar birçok olumsuzluk gördük. Ancak teknolojinin öğrenmeyi öğrenciler için nasıl daha ayrıntılı, daha uyumlu ve daha etkileşimli hale getirebileceğini de gördük. Öğretmenlerin farklı öğrencilerin nasıl farklı öğrendiklerini daha iyi anlamalarına yardımcı olabileceğini ve eğitim sistemlerinin de kaynaklar ile ihtiyaçları daha iyi eşleştirmesi gerektiğini deneyimledik. Tüm olumsuzluklara rağmen, bu çalışma zorlukların başarıyla ele alınabileceğini de gösteriyor. Karşılaştırmalı veriler, politika analizi ve iyi örnek incelemeleri eğitim ihtiyaçlarının ele alınmasında hepimize önemli bilgiler sağlayacaktır.”

Yukarıdaki sözler OECD Genel Sekreteri Mathias Cormann'a ait. Raporun ön sözünde, raporu özetlemeye çalışmış. OECD tarafından her yıl yayımlanan Bir Bakışta Eğitim raporları, OECD ülkelerinin eğitim sistemlerine ilişkin verilerini ortaya koyarken, aynı zamanda uluslararası karşılaştırmaların yapılmasına imkân sağlamaktadır. Hükümet edenler eğitim alanında uluslararası kıyaslamalar yaparak, kendi politikalarını oluşturmaya ve geliştirmeye çalışmaktadırlar. Bu, her zaman mevcut olanı ileriye götürme kaygısı taşıdıkları anlamına gelmez. İstatistikler, istenilen herhangi bir şeyi kanıtlamak için kullanılabilir. Bu çalışma, OECD raporundan bazı bölümlerin Kuzey Kıbrıs ile karşılaştırılmalı incelemesini yapmayı hedefler. Hem güvenilir veri hem de o veriye ulaşmanın zorlukları bu çalışmanın en önemli kısıtlamasıdır.

B.1 Öğrenci başına eğitim kurumlarında ne kadar harcanıyor?

OECD ülkeleri ortalama olarak kamusal eğitim için ilkokuldan liseye kadar öğrenci başına **11,700 Dolar** harcamaktadır. Bu ilköğretim kademesindeki her bir öğrenci için **9,600 Dolar**, ortaöğretim kademesindeki her bir öğrenci için **11,200 Dolar** ve yükseköğretim kademesinde yer alan her öğrenci için **17,100 Dolar** olarak ifade edilmektedir. Neredeyse tüm ülkelerde, öğrenci başına eğitim kurumlarına yapılan harcamalar eğitim kademesi ile doğru orantılı artmaktadır.

Öğrenci başına ortalama kamusal eğitim harcaması OECD ülkeleri arasında değişkenlik göstermektedir. **4,000 Dolar** veya daha az olan Brezilya, Kolombiya, Meksika ve Türkiye gibi ülkeler yanında; ortalama kamusal eğitim harcaması **10,000 Dolar** ve üzeri olan Çekya, İspanya ve Portekiz gibi ülkeler ile; ortalama kamusal eğitim harcaması **15,000 Dolar** üzerinde olan Almanya, İngiltere, İsveç, Hollanda ve Norveç gibi ülkeler listede yer almaktadır.

Yukarıdaki karşılaştırmalar ülkeler arası GSMH ve satın alma gücü paritesi göz önünde bulundurularak hazırlanmıştır, piyasa döviz kuruna göre hesaplanmamıştır. Elimizde yeterli veri olmadığından dolayı, aynı hesaplamaları ancak piyasa döviz kuru üzerinden Kuzey Kıbrıs için yapabiliriz. Ortaya çıkan veriler satın alma gücü paritesi göz önünde bulundurulursa belki bir miktar daha yüksek çıkacak fakat sıralamada çok büyük bir fark da yaratmayacaktır.

Kuzey Kıbrıs'ta kamusal eğitimde (ilkokul seviyesinden lise son kademeye kadar) öğrenci başına düşen ortalama harcama **26,500 TL [2,000 Dolar]**. İlköğretim kademesindeki her bir öğrenci için **17,000 TL [1,300 Dolar]** gibi bir sonuç ortaya çıkmaktadır. Bu ortalama ile Kuzey Kıbrıs en düşük ortalamalara sahip olan Kolombiya, Meksika ve Türkiye gibi ülkeler yanında yer almaktadır.

ÖĞRENCİ BAŞINA EĞİTİM KURUMLARINDA NE KADAR HARCANIYOR?		
	OECD Ortalama	Kuzey Kıbrıs
İlköğretimin ilk kademesinden lise son kademeye kadar	11,700 Dolar	26,500 TL [2,000 Dolar]
İlköğretim	9,600 Dolar	11,103 TL [1,300 Dolar]

B.2 Kamusal eğitim için yapılan harcama ne kadardır?

Kamu bütçesinden ilköğretimin ilk kademesinden lisenin son kademesine kadar olan seviyelere ayrılan harcamalar OECD ülkeleri arasında %7 ile %17 arasında değişiklik göstermektedir. Kamu bütçesinden ilköğretimin ilk kademesinden lisenin son kademesine kadar yapılan harcamaların OECD ortalaması %7.8. İlköğretim seviyesi için OECD ortalaması %3.4 ve genel ortaöğretim (meslek liseleri dahil) ortalaması ise %4.4.

Kuzey Kıbrıs'ta kamusal eğitim için bütçeden ayrılan pay OECD ortalamasının biraz üzerinde. Kamu bütçesinden ilköğretimin ilk kademesinden lisenin son kademesine kadar yapılan harcamaların ortalaması %9.2, ilköğretim seviyesi için %3.7.

Avusturya, İtalya, Macaristan ve Japonya gibi ülkeler en düşük yüzdelerle sahipken; Kore, Meksika, Şili ve İsviçre ise en yüksek yüzdelerde kamusal harcamaya sahip.

Şili, Kolombiya, Fransa, Yunanistan, Macaristan, İsrail, İtalya, Lüksemburg, Hollanda, Portekiz, Slovenya, Türkiye ve İngiltere gibi ülkelerde kamusal eğitim harcamalarının tamamı genellikle merkezi hükümetler tarafından finanse edilmektedir. Bu gruba Kuzey Kıbrıs'ı da dahil edebiliriz.

ABD, Almanya, İsveç, Kanada, İsviçre ve Rusya gibi ülkelerde ise merkezi hükümetler eğitim harcamalarının en fazla 10%'unu karşılamakta, harcamaların geriye kalan önemli bölümünü yerel ve bölgesel otoriteler karşılamaktadır.

KAMUSAL EĞİTİM İÇİN YAPILAN HARCAMA NE KADARDIR?		
	OECD Ortalama	Kuzey Kıbrıs
İlköğretimin ilk kademesinden lise son kademeye kadar	%7.8	%9.2
İlköğretim	%3.4	%3.7

B.3 Öğrenciler sınıfta ne kadar vakit harcıyor?

OECD ülkeleri öğrencileri ilköğretim ve genel ortaöğretim kademesinde ortalama **9 yıl** zorunlu eğitim almakta, yıllık ortalama **7,639 saat** zorunlu eğitim almaktadırlar. Zorunlu öğretim saati, yasalar çerçevesinde, tüm kamu okullarında sağlanması gereken ve kamu okullarında öğrenim gören tüm öğrencilerin katılması gereken zamanı ifade eder.

OECD ülkeleri öğrencileri ilkokulda ortalama **4,590 saat**, ortaokulda ise ortalama **3,049 saat** zorunlu öğretim almaktadırlar. Bu saatler ülkeler arasında değişkenlik göstermektedir, mesela Polonya'da **5 334 saat** (8 yılda) ile Avustralya'da **11 060 saat** (11 yılda) arasında değişmektedir. Kuzey Kıbrıs'ta da zorunlu eğitim 9 yıldır ve kamusal zorunlu öğretim saati ilköğretimde **4,700 öğretim saati**dir.

Zorunlu ders saati, gerçek öğretim saatinden farklılık gösterebilmektedir çünkü sadece formal sınıf ortamında verilen ders saatini göstermektedir. Bu sadece öğrencilerin öğretim aldıkları resmi saati göstermektedir. Fakat öğretim sadece sınıfta gerçekleşmemektedir, aynı zamanda sınıf veya okul dışında da gerçekleşmektedir. Bazı ülkelerde, öğrenciler okulda hâlihazırda aldıkları dersleri okul sonrasında da almaya teşvik edilmektedir. Öğrenciler okul sonrasında “ek ders” olarak birebir özel ders veya grup olarak öğretim alabilmektedir. Bu dersler okul öğretmenleri tarafından veya diğer bağımsız kurumlar tarafından verilebilmektedir. Bu gibi ek dersler kamusal kaynaklardan karşılanabildiği gibi, tamamen öğrencinin ailesi tarafından da karşılanabilir.

ÖĞRENCİLER SINIFTA NE KADAR VAKİT HARCİYOR?		
	OECD Ortalama	Kuzey Kıbrıs
İlköğretim	4,590 saat	4,700 saat

ÖĞRETMENLER SENDİKASI

B.4 Okullarda yıllık öğretim saati nedir?

Ülkeler ayrıca yıllık öğretim saatini yıl boyunca farklı şekillerde dağıtabilirler. OECD ülkelerinde bir ilkokulun ortalama **185** ve bir ortaokulun ise **183** öğretim günü vardır. Ancak; Fransa (ilkokul ve ortaokul), İzlanda (ilkokul ve ortaokul), İrlanda (ortaokul), Letonya (ilkokul), Lüksemburg (ortaokul), Rusya (ilkokul) ve Yunanistan (ortaokul) gibi ülkelerde yıllık öğretim günü sayısı **170** gün veya daha azdır. Bunun tam tersi ise yılda en az **200** öğretim gününe sahip Brezilya, İsrail, İtalya, Japonya, Kolombiya ve Meksika gibi ülkelerde görülmektedir. Kuzey Kıbrıs'ta ise ilköğretimde yıllık **185 gündür**. Öğretim saatleri ve yıllık okul günleri her akademik yılda başka değişkenlere göre farklılık gösterebilse de ortaya önemli bir fark çıkmayacaktır.

OKUL GÜNÜ SAYISI		
	OECD Ortalama	Kuzey Kıbrıs
İlköğretim	185	185

B.5 Sınıflar ne kadar kalabalık?

Okullar kademeli olarak yeniden açıldığından, daha küçük sınıf mevcuduna sahip ülkeler, sosyal mesafe ile tüm öğrencilerin yüz yüze eğitimden yararlanma fırsatı sağlayabilmişlerdir. Sınıf büyüklüğü ülkeler arasında önemli ölçüde değişmektedir.

Birçok ülkede, öğrenci-öğretmen oranı ilkököl ve lise arasında düşüş göstermesine rağmen, sınıflardaki kalabalık artmaktadır. OECD ülkeleri genelinde, ortalama sınıf mevcudu hem ilk hem de ortaöğretimde, kamu ve özel kurumlar arasında farklılık sınıf başına bir öğrenci olarak ortaya çıkmıştır.

İlköğretim düzeyinde, OECD ülkelerinde ortalama sınıf **21** öğrencidir. Mevcut verilerin olduğu hemen hemen tüm ülkelerde sınıf başına **28**'den az öğrenci vardır.

Ortaöğretim düzeyinde, OECD ülkelerinde ortalama sınıf mevcudu **23** öğrencidir. Mevcut verilere sahip tüm ülkeler arasında Estonya, Finlandiya, Letonya, Litvanya, Polonya ve Rusya Federasyonu'nda sınıf başına **20**'den az öğrenciden Kosta Rika ve Japonya'da sınıf başına **30**'dan fazla öğrenciye kadar değişkenlik göstermektedir. Kuzey Kıbrıs'ta ilköğretim düzeyinde öğrenci-sınıf oranı kamu okullarında **22** öğrenciyken, özel okullarda bu oran **18.5** öğrencidir.

Sınıf kalabalıklığını gösteren öğrenci-sınıf oranı genellikle ilkököl seviyesinde bir gösterge ve veri olarak kullanılmaktadır. Bunun nedeni ise, daha sonraki eğitim kademelerinde öğrencilerin farklı dersler için farklı gruplara ayrılmasından dolayı sınıf kalabalıklığını belirlemenin ve kıyaslamamanın çok da mümkün olmamasından kaynaklanır.

ÖĞRENCİ-SINIF ORANI (SINIF KALABALIKLIĞI)			
	OECD Ortalama	Kuzey Kıbrıs (Kamu)	Kuzey Kıbrıs (Özel)
İlkokul	21	21.9	18.5

B.6 Öğretmen ve okul müdürlerinin maaşları ne kadardır?

Öğretmen maaşları, formal eğitimdeki en büyük maliyeti oluşturan ve öğretmenlik mesleğinin cazibesi üzerinde doğrudan etkisi olan en önemli ücettir. Öğretmenlik eğitimi alma, mezuniyet sonrası öğretmenlik mesleğini yapma (mezuniyet sonrası daha kazançlı öğretmenlik dışı bir meslek tercih edilebilir), ara verdikten sonra öğretmenlik mesleğine geri dönüş, meslek içerisinde kalma (ücretler yükseldikçe, mesleği bırakma oranı düşmektedir) gibi kararları da doğrudan etkilemektedir.

Küresel pandemi, ekonomi ve eğitim sistemleri için yeni zorluklar yaratmıştır ve aynı zamanda kamu harcamaları üzerinde de baskı yaratmaktadır. Ücretler ve çalışma koşulları, yetenekli ve nitelikli öğretmenleri ve okul müdürlerini mesleğe çekmek, onları geliştirmek ve meslekte tutmak için önemlidir. Yasa yapıcıların, hem yüksek nitelikli öğretim hem de sürdürülebilir eğitim bütçeleri sağlamaya çalışırken öğretmenlerin maaşlarını ve kariyer beklentilerini dikkatlice değerlendirmeleri bu bağlamda önemlidir.

Aşağıdaki tablolarda yer alan ücretler, tam zamanlı bir öğretmenin yıllık **brüt** kazancını ifade eder. **Brüt** maaş ise mesleğiniz karşılığı kazandığınız paranın devlet tarafından alınan vergiler, sosyal güvenlik ve sigorta yatırımları düşülmeden önceki halidir. Onlar düşüldükten sonra elinize geçen para ise **net** maaşınızdır.

Öğretmen maaşları ülkeler arasında ciddi farklar göstermektedir. Macaristan ve Slovakya gibi ülkelerde 15 yıllık deneyime sahip bir öğretmenin yıllık kazancı **20,000 Dolar veya daha azken**; aynı niteliklere sahip bir öğretmen Almanya, Hollanda ve Kanada gibi ülkelerde yıllık **70,000 Dolar veya üzeri** veya Lüksemburg gibi bir ülkede **100,000 Dolar'dan fazla** kazanabilmektedir. Bazı ülkelerde 15 yıllık deneyime sahip bir öğretmen bulunduğu eğitim kademesi yükseldikçe daha fazla ücret alabilmektedir. Kolombiya, İngiltere, Yunanistan, Polonya, Portekiz ve İskoçya gibi ülkelerde öğretmenler verilen eğitim seviyesinden bağımsız olarak aynı maaşı alırlar.

OECD ortalamalarına göre kamu ilkokul/ortaokul/lise kademesinde görev yapan bir öğretmenin başlangıç maaşı yıllık **36,116 Dolar**; 15 yıllık deneyim sonrası yıllık maaşı **49,701 Dolar** ve ulaşabileceği en yüksek ücret ise yıllık **60,478 Dolardır**.

Kuzey Kıbrıs için bu çalışmayı 2011 yılı veya ‘Göç Yasası’ öncesi ve sonrası göreve başlayan öğretmenler olarak ayırabiliriz. Ancak, yine de ortaya çıkan tablo Kuzey Kıbrıs ortalamalarının OECD ülkeleri arasında en düşük ücretlere denk geldiğini söyleyebiliriz.

2011 öncesi ücretlere göre bir ilkokul öğretmenin başlangıç brüt maaşı yıllık **168,974 TL [12,069 Dolar]**. 15 yıllık deneyim sonrası alacağı yıllık brüt maaşı ise **250,900 TL [17,921 Dolar]** ve ulaşabileceği en yüksek ücret de yıllık brüt **301,283 TL [21,520 Dolar]**.

Göç Yasası sonrası bu ücretler ciddi şekilde gerilemiştir. 2011 yılından itibaren göreve başlayan öğretmenlerin başlangıç brüt maaşı yıllık **141,401 TL [10,100 Dolar]** seviyesine geriletilmiştir. Henüz 15 yıllık deneyimi olan bir öğretmen olmamasına rağmen barem tablolarından yola çıkarak 15 yılın sonunda brüt **215,098 TL [15,364 Dolar]** olacağını öngörebiliriz.

KAMU ÖĞRETMEN MAAŞLARI			
	OECD Ortalama	Kuzey Kıbrıs (2011 öncesi)	Kuzey Kıbrıs (2011 sonrası)
İlkokul/Ortaokul/Lise Başlangıç	36,116 Dolar	168,974 TL [12,069 Dolar]	141,401 TL [10,100 Dolar]
İlkokul/Ortaokul/Lise 15 Yıl	49,701 Dolar	250,900 TL [17,921 Dolar]	215,098 TL [15,364 Dolar]
İlkokul/Ortaokul/Lise En Yüksek	60,478 Dolar	301,283 TL [21,520 Dolar]	-

KTÖS
ÖĞRETMENLER SENDİKASI

B.7 Öğretmenler kimdir?

OECD ülkelerinde, tüm seviyeler birleştirildiği zaman, öğretmenlerin neredeyse **üçte ikisinden fazlası** kadındır. Ancak, en yüksek kadın öğretmen oranı en erken yaş kademesinde olmakla beraber, kademe yükseldikçe oran da azalmaktadır. Hatta yükseköğretim seviyesinde kadın öğretmenlerin OECD ortalaması %43 oranındadır.

OECD ülkelerinin çok büyük bir kısmında **okul öncesi öğretmenleri %97** oranında kadındır. İstisna olarak bu oran Hollanda'da % 88ve Fransa'da %89'dur.

OECD ülkelerinde **ilkokul seviyesinde** ise kadın öğretmenler kadroların **%83**'ünü doldurmaktadır. Fakat bu oranlar ülkeler arasında önemli farklılıklar göstermektedir. Örneğin Hindistan'da bu oran %51 iken Rusya'da %99'dur.

Ortaokul ve lise seviyesinde kadın öğretmenler hala daha çoğunlukta olsalar bile, erkek öğretmen oranı okul öncesi ve ilkokul seviyesine göre daha fazladır. OECD ülkelerinde bu seviyede kadın öğretmenlerin ortalaması **%64**'tür. Aslında, bu seviyede İsviçre, Hindistan ve Japonya dışında tüm ülkelerde kadın öğretmenlerin oranı yarıdan fazladır. Japonya'da bu oran en düşük olarak **%36**'dır.

Kuzey Kıbrıs'ta ise kadın öğretmen oranları **okul öncesi** seviyesinde **%90**, **ilkokul** seviyesinde **%64**'dür.

ÖĞRETMENLERİN CİNSİYET DAĞILIMI (KADIN ORANI)		
	OECD Ortalama	Kuzey Kıbrıs
Okulöncesi	%97	%90
İlkokul	%83	%64

ÖĞRETMENLER SENDİKASI

KAYNAKÇA

25/1985 Öğretmenler Yasası

47/2010 Kamu Çalışanlarının Aylık (Maaş-Ücret) Ve Diğer Ödeneklerinin Düzenlenmesi Yasası

KKTC Milli Eğitim Bakanlığı Bütçesi (2022)

KKTC Milli Eğitim Bakanlığı 2021-22 İstatistik Yıllığı (2021)

OECD INDICATORS, Education at a Glance (2021)

